KULLEĠĠ SAN NIKOLA
L-EŻAMIJIET TA’ NOFS IS-SENA
FRAR 2015

Il-Ħames Sena	IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigħ)	Il-Ħin: 30 minuta

Il-Karta tal-Għalliema
Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigħ

1. Qassam il-karti bil-mistoqsijiet u itlob lit-tfal jiktbu isimhom, kunjomhom u l-klassi.
2. Aqra l-iskript bil-mod u b’leħen ċar kemm tista’.
3. L-iskript **aqrah darbtejn**, kwarta kull darba.

Tfal, issa se tisimgħu s-silta bl-isem 'Il-Bidla fir-Raħal'. Isimgħu sew għax wara tridu twieġbu xi mistoqsijiet. Is-silta u l-mistoqsijiet se naqrahomlkom darba, nagħtikom iċ-ċans twieġbu, u wara nerġa' naqralkom is-silta u l-mistoqsijiet għat-tieni darba. Waqt li qed naqra s-silta tiktbu xejn.

Se nibda.

Il-Bidla fir-Raħal

Il-bajja kienet mimlija bid-dgħajjes u l-frejgatini. Il-baħar kalm kien qisu mera bix-xemx tgħammex ġo nofsu. Xi żewġ jottijiet kienu jidhru 'l bogħod, u kultant tgħaddi xi dgħajsa tal-qlugħ kemm kemm titħarrek. Is-sħana kienet taqtagħlek nifsek.

Fuq il-lemin tal-bajja kienu jidhru ringiela dwejriet u griebeġ qodma ta' xi erba' sajjieda tal-post, iżda fuq ix-xellug u n-naħiet ta' wara kien mimli djar moderni u appartamenti bil-galleriji kbar miftuħa. Sa ftit snin ilu r-raħal ma kien xejn għajr post kwiet u ħiemed tas-sajjieda, imma minn ftit taż-żmien 'l hawn bdew jersqu t-turisti, bdew telgħin id-djar, il-vilel u l-appartamenti, infetħu xi żewġ toroq ġodda bis-siġar, inbnew ħafna ħwienet moderni... u r-raħal kwiet tas-sajjieda xjuħ inbidel f'post ta' villeġġjatura mill-aktar imfittxija.

Imbagħad fix-xitwa kollox jerġa' jikkwieta. Il-vilel u l-appartamenti jiżvojtaw u jorqdu, it-toroq jitbattlu; u waqt li l-mewġ bil-grigal jitħajjar jibla' l-art, l-erba' sajjieda xjuħ jidgeddsu wara l-ħġieġ ta' djarhom jiżżuħajr 'l Alla li ma nqabdux fuq il-baħar. Iżda l-ħajja siekta tar-raħal ma ddumx wisq. Malli jitbiegħed Frar u joqorbu bil-mod il-mod April u Mejju, il-ħajja moderna u għaġġelija terġa' tiġi titbaħbaħ fuq ix-xtajtiet tar-raħal.

Ma' nżul ix-xemx sajfija, it-toroq jimtlew bin-nies. Kulħadd joħroġ jippassiġġa għall-frisk jew jinxteħitlek fuq il-bankijiet max-xtajta. Iż-żgħażagħ erħilhom jinġabru roqgħa roqgħa, jitkellmu u jisimgħu d-diski, imorru sal-gabbana jdoqqu l-mużika, jiżfnu u jniżżlu ġelat wara l-ieħor. Uħud kienu jinżlu għal dik l-għawma ta' filgħaxija u oħrajn jerħulha bil-frejgatina.

“Lanqas ili li xtrajtu sena,” kien qed jgħid Vince lil Carmen u lil Anna, hu u jurihom is-CD plejer li kellu f’idu.

“Sabiħ,” weġbitu Anna, “ħadtu xejn għali?”

“Tmenin ewro,” qabeż Vince waqt li beda jdawru f’idu, “Taf x’ħoss għandu hux...” U fil-pront waħħallu l-i*speakers* u nstemgħet id-diska ‘Happy’ li kienet fl-ewwel post tal-klassifika.

“Hux... għollilu Vince,” għajtet Carmen, “kemm togħġobni did-diska...!”

“Id-diski ta’ Pharrel Williams kollha tajbin,” daħket Anna.

“Bilħaqq,” qabeż fin-nofs Vince waqt li baxxa l-volum tad-diska, “intom ġejjin għada, hux?”

“Dażgur li ġejjin,” wieġbu flimkien Carmen u Anna, “Is-soltu... mhux hekk?”

“Iva... ħdejn it-torri,” reġa’ Vince, “Reno qalli niltaqgħu għal xi s-sebgħa u nofs.”

“Kollox sew,” qalet Carmen, “niġu żgur.”

It-tliet żgħażagħ ma damux jitkellmu wisq, għax min-naħa l-oħra tat-triq għaddiet Rose u t-tfajliet telqu minnufih biex ikellmuha. Vince xejrilhom u telaq waħdu jdoqq is-CD plejer u jkanta miegħu minn taħt l-ilsien.

(Addattata minn ‘Dwal fil-Fortizza’ ta’ Trevor Zahra)

* * *

Issa li smajtu din is-silta, se naqralkom il-mistoqsijiet. Waqt li qed naqralkom il-mistoqsijiet tistgħu tibdew taħdmu t-tweġibiet.

Mela, issa se naqralek Taħriġ A.

Immarka (✓) fil-kaxxa t-tajba. (10 marki)

1. Il-bajja kienet mimlija bid-dgħajjes u

a)	l-frejgatini	
b)	l-jottijiet	
ċ)	l-vapuri.	
d)	l-kajjikki.	

2. Fuq ix-xellug u n-naħiet ta' wara tal-bajja kien hemm

a)	djar qodma u appartamenti bil-galleriji.	
b)	djar moderni u appartamenti bil-galleriji.	
ċ)	djar żgħar u vilel enormi.	
d)	vilel żgħar u appartamenti lussużi.	

3. Fil-passat dan ir-raħal kwiet u ħiemed kien post

a)	tal-furnara.	
b)	tal-mastrudaxxi.	
ċ)	tal-bdiewa.	
d)	tas-sajjieda.	

4. Fix-xitwa dan ir-raħal ikun

a)	kwiet.	
b)	kiesaħ.	
ċ)	storbjuż.	
d)	sħun.	

5. Fis-sajf it-toroq ta' dan ir-raħal jimtlew b'nies

a)	jiġġieldu.	
b)	jieklu.	
ċ)	jiġru.	
d)	jippassiġġaw.	

6. Iż-żgħażagħ joqogħdu

a)	jorqdu u jonħru.	
b)	jitkellmu u jisimgħu d-diski.	
ċ)	jiġru u jilagħbu.	
d)	jgħumu u jwaddbu r-ramel.	

7. Filgħaxija wħud miż-żgħażagħ kienu

a)	jilagħbu logħba futbol.	
b)	jinżlu jgħumu.	
ċ)	jmorru d-diskoteka.	
d)	jmorru jaħdmu.	

8. Kemm xtrah is-CD plejer Vince?

a)	erbgħin ewro.	
b)	tmintax-il ewro	
ċ)	tmenin ewro	
d)	mitt ewro	

9. Fejn kienu se jiltaqgħu ż-żgħażagħ?

a)	San Pawl il-Baħar	
b)	ħdejn it-torri	
ċ)	ħdejn il-bandli	
d)	wara l-knisja	

10. X'ħin kienu se jiltaqgħu?

a)	fit-tmienja u nofs	
b)	fil-ħamsa u kwart	
ċ)	f'nofsinhar	
d)	fis-sebgħa u nofs	

Issa se ngħaddu għal Taħriġ B.

Immarka (✓) fil-kaxxa VERU jew FALZ (8 marki)

		Veru	Falz
11	Fuq il-lemin tal-bajja kien hemm xi dwejriet u griebeġ qodma.		
12	Il-kesħa kienet taqtagħlek nifsek.		
13	Dan ir-raħal inbidel f'post ta' villeġġjatura mill-aktar imfittxija.		
14	Meta tinżel ix-xemx, it-toroq tar-raħal jimtlew bin-nies.		
15	Vince kien ilu li xtara s-CD plejer sentejn.		

16	Carmen u Anna huma żewġ karattri li jissemmew f'din l-istorja.		
17	Id-diska ta' Pharrell Williams *'Happy'* kienet fl-ewwel post.		
18	It-tliet żgħażagħ waqfu jitkellmu għax għaddiet Ġuża u marru jkellmuha.		

Issa se ngħaddu għal Taħriġ Ċ.

19. Aqta' sing taħt it-tajba. (marka)

Isem addattat għal din l-istorja hu (Raħal Mibdul, Il-Mużika fi Żmienna, L-Irħula Viċin il-Baħar, Id-Dgħajjes tas-Seklu Għoxrin).

20. Mill-istorja sib kelma li tfisser 'tiċċaqlaq'. ________________ (marka)

Issa se nerġa' naqralkom is-silta u wara l-mistoqsijiet. Tistgħu tiċċekkjaw it-tweġibiet tagħkom u timlew fejn ħallejtu vojt.

Wara li taqra s-silta u l-mistoqsijiet għat-tieni darba agħti ftit minuti lit-tfal biex tara li jkunu lesti. Fl-aħħar tista' tgħid:

Grazzi! L-eżami tas-smigħ spiċċa. Saħħa!